

Proiectul ABOLIȚIONISM

Rapoarte științifice anuale

2011

RAPORT ȘTIINȚIFIC PE ANUL 2011

Proiectul de cercetare cu titlul

Mișcarea aboliționistă în cadrul emancipării civile și politice în România modernă,

cod proiect: PN-II-ID-PCE-2011-3-0655

Activitățile desfășurate de echipa de cercetare în perioada 5 octombrie - 15 decembrie 2011 și cele care se vor desfășura în intervalul 16-31 decembrie a.c., sunt cele prevăzute în Planul de realizare a proiectului.

Organizarea activității de cercetare

Prima preocupare a fost proiectarea activității de cercetare. În acest scop, echipa de cercetare a organizat, la 18 noiembrie 2011, o masă rotundă cu titlul "Dezrobirea Țiganilor ca problemă istoriografică", la care au participat și alți cercetători de la Institutul de Istorie "Nicolae Iorga". În cadrul mesei rotunde, prezentările făcute de cei patru membri ai echipei - Viorel Achim, "Dezrobirea Țiganilor în istoriografie"; Venera Achim, "Izvoarele studierii robiei și dezrobirii Țiganilor"; Raluca Tomi, "Aboliționismul românesc și conexiunile sale internaționale"; Cătălin Turliuc, "Emanciparea civilă și politică în România

modernă" - au făcut un bilanț al cercetării de până acum în legătură cu dezrobirea țiganilor și emanciparea civilă în principatele române și apoi România în secolul al XIX-lea și au încercat o poziționare a proiectului nostru pe harta cercetării românești și internaționale în domeniu. Unul dintre scopurile masei rotunde a fost testarea așteptărilor pe care istoricii moderniști români le au de la o cercetare ca a noastră. La masa rotundă s-a vorbit despre situația precară a cercetărilor românești cu privire la aboliționism, singurele contribuții valabile în domeniu, realizate la nivelul actual al cercetării occidentale fiind cele câteva studii publicate anterior de membrii colectivului.

În cadrul mesei rotunde și în cadrul a două întâlniri pe care le-a avut echipa de cercetare (9 noiembrie și 18 noiembrie a.c.) am stabilit care sunt aspectele care vor face obiectul investigației. Am făcut o primă structurare pe capitole a lucrării monografice, care va fi principalul rezultat al proiectului. Structura finală a cărții va fi însă determinată de rezultatele cercetărilor pe care le vom întreprinde în arhive. Am făcut o repartizare a sarcinilor care revin celor patru membri ai echipei, în funcție de expertiza de cercetare pe care o are fiecare, de interesele de cercetare ale fiecăruia și de nevoile proiectului. Fiecare cercetător are de scris câteva capitole și/sau subcapitole ale monografiei, iar unele părți vor fi scrise în colaborare de doi autori.

Am stabilit, de asemenea, structura culegerii de documente, cu precizarea tipurilor de documente care intră aici. Culegerea, care va avea câteva sute de pagini, va fi realizată de Viorel Achim, Raluca Tomi și Venera Achim.

Am făcut o planificare a activităților pe cei trei ani, fiecare cercetător știind de la început care sunt problemele de care se va ocupa, ce tipuri de materiale utilizează, în ce arhive și/sau biblioteci din țară sau din străinătate va lucra, care este rolul lui în realizarea publicațiilor la care ne-am angajat etc. Desigur, cercetarea noastră este una exploratorie și suntem deschiși oricărei experiențe de cunoaștere pe care ne-o vor oferi arhivele și bibliotecile și, ca atare, nu putem anticipa decât în mare rezultatele la care vom ajunge cu cercetarea noastră, dar am căutat să asigurăm o organizare eficientă a echipei, urmărind criteriul excelenței și eficienței și căutând să evităm suprapunerile.

Documentarea

Realizarea proiectului presupune o îndelungată muncă de cercetare în arhive și biblioteci, unde se găsesc materialele care permit reconstituirea mișcării aboliționiste din principatele române și conexiunilor acestora cu realitățile politice, ideologice și sociale ale țării, precum și a condiționărilor externe ale aboliționismului românesc. Activitatea de documentare a început din luna octombrie.

Conform planului de cercetare în arhive și biblioteci pe care l-am făcut de la început, am început cercetarea cu Arhivele Naționale Istorice Centrale (București), unde se găsesc fondurile arhivistice create de instituțiile principatului Țara Românească și, după 1859, România. Urmează ca în anul 2012 să începem lucrul și la Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, acolo unde se găsesc fondurile arhivistice ale instituțiilor centrale ale principatului Moldova. Fondurile de arhivă din București și Iași, precum și colecția de manuscrise a Bibliotecii Academiei Române, sunt esențiale, pentru că ele conțin cvasitotalitatea documentelor românești care ne interesează. La activitatea de documentare în arhive au participat trei dintre membrii echipei de cercetare.

La Arhivele Naționale Istorice Centrale au lucrat Viorel Achim și Venera Achim. Raluca Tomi a

cercetat un număr de 10 fonduri și colecții de manuscrise din Biblioteca Academiei Române și de la Biblioteca Națională a României. Munca de cercetare în arhive și în colecțiile de manuscrise ale bibliotecilor românești amintite a presupus parcurgerea inventarelor respectivelor fonduri, detectarea dosarelor care se referă la problemele de interes pentru proiect, selectarea filelor și studierea lor. Am procedat la copierea documentelor de interes pentru noi, prin fotografiere, scanare sau xeroxare.

Cătălin Turliuc a lucrat în bibliotecile din Iași, iar în perioada 10-18 decembrie a.c. efectuează un stagiu de documentare la Londra (Marea Britanie).

Întocmirea bazei de date

Am început organizarea unei baze de date. Ea este gândită ca instrument de lucru, care să servească membrilor echipei de cercetare. În baza de date intră: documente luate din arhive (fotografiate, scanate, xeroxate); articole din presa vremii (copiate); cărți de epocă (copiate); liste bibliografice pe probleme (de exemplu, bibliografia studiilor privitoare la istoria țiganilor în România) etc. Materialele sunt aranjate pe dosare.

Valorificarea muncii de până acum

Proiectul este la început, în faza de strângere a materialului documentar, și ne așteptăm ca abia către sfârșitul anului 2012 să putem veni cu publicații care să valorifice acest material inedit sau puțin cunoscut. La prima întâlnire a echipei de cercetare am făcut un plan cu privire la valorificarea în anul 2012 a unor materiale descoperite în arhive, sub forma unor comunicări și articole.

Singura activitate care ține de valorificarea muncii de până acum în cadrul proiectului este o comunicare cu titlul "Instituționalizarea statisticii - un aspect al modernizării Principatelor Române (1831-1862)", prezentată de Venera Achim în cadrul Sesiunii anuale de comunicări a Institutului de Istorie "Nicolae Iorga", care a avut loc la 6-7 decembrie 2011. Comunicarea s-a referit și la statisticile robilor țigani și ale dezrobiților în Țara Românească și Moldova în perioada enunțată.

Realizarea paginii de internet

În planul de activitate pentru anul 2011 ne-am propus crearea unei pagini Web. Am optat pentru realizarea unui site al echipei de cercetare care lucrează la acest proiect, pentru a obține o vizibilitate mai bună. Aici ne vom prezenta activitatea și sperăm ca pe această cale să stabilim mai ușor contacte cu potențialii parteneri din țară și din străinătate. Adresa site-ului este www.ii-ni-minorities.ro

. Site-ul este în curs de organizare și el va fi făcut public până la sfârșitul anului.

Activitatea desfășurată în intervalul octombrie-decembrie 2011 de colectivul care lucrează la proiectul cu titlul *Mișcarea aboliționistă în cadrul emancipării civile și politice în România modernă* a decurs conform planificării și credem că rezultatele obținute până acum, în primul rând cele de ordin documentar, sunt o premisă a realizării unei cercetări de calitate și originale, pe un subiect important pentru preocupările actuale ale istoriografiei mondiale.

București, 15 decembrie 2011

DIRECTOR PROIECT,
Dr. Viorel Achim